

VERZURENDE RELATIE TUSSEN

Duitsland & China

RAAKT GROTE BEDRIJVEN

Het Duitse bedrijfsleven heeft jarenlang als geen ander geprofiteerd van de globalisering en met name de aangehaalde betrekkingen met China. Maar het Chinese staatsapparaat versterkt steeds meer de greep op de economie. De mensenrechtenschendingen zetten de Duitsers moreel onder druk.

Door de toetreding tot de World Trade Organisation (WTO) in 2001 is China sterk geïntegreerd in de wereldeconomie. De directe buitenlandse investeringen van China zijn verviervoudigd, net als het aandeel van China in de wereldexport.

Het openen van de handelsrelaties veranderde ook de rest van de wereld. Vooral Duitsland profiteerde in het tijdperk van kanselier Angela Merkel als kanselier.

Comfortabel onder de Amerikaanse veiligheidsparaplu had Duitsland de handen vrij voor commercie, schreef expert Roderick Kefferpütz onlangs voor denktank Atlantic Council. "Terwijl de VS de politieagent van de wereld was, werd Duitsland de handelsman

van de wereld."

Sinds Merkels aantreden in 2005 verviervoudigde de export van Duitsland naar China van 26 naar 110 miljard dollar. Het aandeel van China steeg van minder dan 3 procent in 2005 naar meer dan 7 procent in 2018. China werd in 2016 de grootste handelspartner van Duitsland (import plus export), groter dan de VS.

ONGEZOND

Maar in het huidige tijdperk van hevige machtsconcurrentie is het woord 'partner' misschien niet meer op zijn plaats. "Mensen die denken dat alles hetzelfde kan blijven, leven in een wereld die niet meer bestaat", zegt Max Zenglein, econoom van de China-denktank Merics in Berlijn.

'TERWIJL DE VS DE POLITIEAGENT VAN DE WERELD WAS, WERD DUITSLAND DE HANDELSMAN VAN DE WERELD'

**RODERICK KEFFERPÜTZ
VOOR DENKTANK
ATLANTIC COUNCIL VAN
HEALTHINEERS**

Sommige experts spreken van een ongezonde economische afhankelijkheid van Duitsland van het autoritaire China. De vriendschapsrelatie tussen China en Duitsland lijkt te verzuren.

"De bijzondere relatie is nu eerder een nadeel dan een voordeel", zegt Zenglein. "Globalisering stond los van geopolitiek. Politiek en zaken zijn nu niet meer te scheiden. Veel bedrijven die actief zijn in China lopen verhoogd risico. Alles is politiek. Het wordt moeilijk navigeren voor bedrijven."

De nauwe vervlechting kan problemen opleveren waaraan bedrijven en hun aandeelhouders zich steeds moeilijker kunnen onttrekken. David Folkerts-Landau, hoofdeconoom van Deutsche Bank, zei laatst dat Duitse autofa-